

## TÜRK YAZILI BASININDA AYM – YARGITAY UYUŞMAZLIĞI HABERLERİNİN ÇERÇEVELEME KURAMI KAPSAMINDA İNCELENMESİ

Aylin ÇAYDAŞ BOZBAŞ<sup>1</sup>

### ÖZET

Medya, kitle iletişim araçları aracılığıyla hangi haberlere yer vereceğine ilişkin karar verebildiği gibi haberleri nasıl sunacağını da belirleyebilir. Bu durum medyanın haberleri kendi belirlediği çerçeveler içerisinde sunduğunun en önemli göstergesidir. Durum, medyanın gündem yaratmanın ötesinde ilgili olaya nasıl bir yaklaşım sergilediği ile ilgilidir. Bu kapsamda medyanın bilinçli olarak haber seçme ve haberin çerçevesini belirleyecek biçimde yerleŐtirme yaptığını söylemek mümkündür. Söz konusu seçme ve yerleŐtirme biçimi medyanın haberi yorumlama kalıplarını yansıtır. Kitle iletişim araçlarının haberleri sunma biçiminde belirli noktalara vurgu yapması ve/veya özellikle yapmaması dikkatleri nereye çekmek istediği konusunda değerlendirme yapılabilmesine olanak tanır. Bu çalışmada, *Yargıtay 3. Ceza Dairesi*'nin AYM'nin *Türkiye İşçi Partisi (TİP)* Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın haklarının ihlal edildiğine ilişkin kararına itiraz eden AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasıyla başlayan AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığa ilişkin Türk yazılı basınında yer alan haberlerin ele alınışı ve yorumlanması değerlendirilmektedir. Değerlendirme, Çerçeveleme kuramı kapsamında olayın başladığı 8 Kasım 2023 tarihinden 15 Kasım 2023 tarihine kadar bir hafta boyunca *Sözcü*, *Cumhuriyet*, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni Şafak* ve *Posta* gazetelerinde konuya ilişkin haberlerin ele alınış ve değerlendirme biçimleri incelenmiştir. Söz konusu gazeteler farklı ideolojilere sahip olması nedeniyle tercih edilmiştir. Konuya ilişkin haber metinleri, *Neuman* ve arkadaşları (1992) tarafından saptanan beş çerçeve ile *Sametko ve Valkenburg* (2000) tarafından belirlenen beş çerçeve dâhilinde kategorilendirilmiştir. Söz konusu gazetelerin ilk sayfalarında konuya ilişkin haberlere yer verip vermemeleri ile konuyu değerlendirmek için AYM ve Yargıtay tarafında ve/veya karşısında olmak üzere hangi görüş(ler)e yer verdikleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, konuya ilişkin haberlerin ele alınış ve yorumlanma biçimlerinin gazetelerin ideolojilerine göre deĐiŐtiĐi ve sahip oldukları ideolojiler etrafında çerçevlendiği tespit edilmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Çerçeveleme Kuramı, Medya, AYM, Yargıtay, Gazete, Haber.

<sup>1</sup> BaŐkent Ün., Sosyal Bilimler Enst., ORCID ID: 0000-0002-2163-6062, aylineaydas@gmail.com  
Araştırma Makalesi/Research Article, GeliŐ Tarihi/Received: 10/03/2024–Kabul Tarihi/Accepted: 21/04/2024

**THE INVESTIGATION OF DISPUTE NEWS REGARDING THE CONSTITUTIONAL COURT – THE COURT OF CASSATION IN THE TURKISH WRITTEN PRESS WITHIN THE FRAMEWORK OF THE FRAMING THEORY**

**Aylin ÇAYDAŞ BOZBAŞ**

**ABSTRACT**

The media decides which news to cover and also determines how to present it through mass media. This situation is the most significant indicator that the media presents the news within the frames it has set. This is related to how the media approaches the relevant event beyond creating an agenda. Therefore, it is possible to argue that the media consciously selects news and strategically places it with determining the frame of the news. The aforementioned manner of selection and placement in question reflects the media's patterns of interpreting the news. Mass media's emphasis on specific points and/or its intentional avoidance there of provides an opportunity to evaluate its intended direction of attention. The study will evaluate how the Turkish written press covers and interprets the dispute between the *Constitutional Court (AYM)* and the *3rd Criminal Chamber of the Court of Cassation*. This study evaluates the coverage and interpretation of the news in the Turkish written press media on the dispute between the *Constitutional Court (AYM)* and the *3rd Criminal Chamber of the Court of Cassation*, which started when the *3rd Criminal Chamber of the Court of Cassation* filed a criminal complaint against the members of the *Constitutional Court (AYM)* for having objected to the *Constitutional Court's* decision on the violation of the rights of Şerafettin Can Atalay, Hatay deputy of the *Workers' Party of Turkey (TİP)*. Within the scope of the Framing Theory, an examination was conducted on how news related to the event was covered and evaluated in *Sözcü*, *Cumhuriyet*, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni Şafak*, and *Posta* newspapers from November 8, 2023, when the incident began, until November 15, 2023, spanning one week. The aforementioned newspapers were chosen due to their different ideologies. News texts related to the subject were categorized within the five frames determined by *Neuman et al. (1992)* and the five frames defined by *Semetko and Valkenburg (2000)*. The first pages of these newspapers were examined to determine whether they covered the news on the subject and, if so, which opinion(s) in favor of *AYM* and the *Court of Cassation* and/or against them they presented. As a result of the research findings has been detected that the ways in which news on the subject is addressed and interpreted vary according to the ideologies of newspapers and which are framed around the their ideologies.

**Keywords:** Framing Theory, Media, Constitutional Court (AYM), Court of Cassation, Newspaper, News

## GİRİŞ

Çerçeveleme çalışmalarının son yıllarda birçok alanda kullanıldığı görülür. Çerçeveleme kuramının temelleri Heider ve Simmel'in psikoloji deneylerine (1944) ve Goffman'ın çerçeveleme üzerine sosyolojik analizlerine (1974) dayanır (Özçetin, 2021; 121). Akademik literatürde çerçeveleme kavramını ilk defa Bateson (1972) kullanır. Çerçeveleme yalnızca iletişim disiplininde değil birçok farklı alanda gerek kolaylık sağlamak gerekse de sınıflandırma yapabilmek için pek çok gerekçeyle uygulanır. Genel anlamda çerçeveleme, Hall ve Woodhead (1967) tarafından bilgisayar başta olmak üzere hemen hemen teknolojinin her alanına uyarlanır. Çerçevelemenin kullanıldığı önemli alanlardan birisi de medyadır. Medyanın herkese yönelik içerik üretiyor oluşu ve bu içeriklerin kitleleri etkilemesi medyada üretilen çerçevelerin şekli üzerinde tartışmaları gerekli kılar (Nisan, 2022; 25). İletişim çalışmalarında çerçeveleme kavramı, genel olarak bir iletişim kaynağının bir konuyu sunmasını ve tanımlamasını içerir (Vreese, 2005; 52). Kitle iletişim araçlarının olayları aktarırken belli noktaları vurgulanması, belli noktalara ise özellikle yer vermemesi çerçeveleme kuramının temel dayanak noktasıdır. Medyanın kamuoyunun düşünce ve kanaatlerini oluşturmada ve değiştirmede etkin bir konuma sahip olduğu düşünüldüğünde, durumun önem düzeyi daha anlaşılabilir hale gelir. Çerçeveleme, gerçeklik algısının kimi yanlarını seçerek belli tanımlamalar ve yorumlamalara göre düzenleme yoluyla söz konusu gerçeklikleri daha önemli hale getirir (Entman'dan akt. Efiltili Atay, 2019; 10). Çerçeveleme bilişsel düzeyde sınırlandırıcı bir perspektife işaret edebileceği gibi toplumsal ve kültürel alanda yapılan ve yapılandırılan bir olgu olabilir. Çerçeveleme hem anlamlandırma hem de yorumlama biçimlerini içerisinde barındırır. Türkiye'deki medya ortamlarına ve içeriklerine bakıldığında, çapraz tekelleşme sonucunda içerikleri birbirlerine benzeyen popüler televizyon ve yazılı basın yayıncılığı öne çıkar (Dağtaş ve Dağtaş, 2019; 65-66). Medya kuruluşlarının kitle iletişim araçları ile aktardıkları haberleri nesnellik vurgusuyla tarafsız bir biçimde sundukları iddiası bu bağlamda değerlendirildiğinde, haber metinlerinin de ideolojik yönelimler etrafında çerçeveslendiğini söylemek mümkündür. Haberde yararlanılan alıntılar, kaynağına bağlı olarak ve konuya ilişkin yorumlanışlarında önemli bir yere sahiptir (Seyidov, 2014; 68). Bundan dolayı medyada haberlere yer verilmesinin ötesinde nasıl yer verildiği çok daha önemlidir. Çünkü kitle iletişim araçları aracılığıyla aktarılanlar, kamuoyunun söz konusu olay, durum ya da kişi hakkındaki fikir ve kanaatleri oluşmasında ve şekillenmesinde etkilidir.

Anayasa Mahkemesi (AYM)'nin Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın tutuklu yargılanmasına yönelik "hak ihlali" kararı vermesine ilişkin Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 08 Kasım 2023 tarihinde karara imza atan AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması Türkiye'de tartışmalara neden olmuştur. Medya için hükümet yetkililerinin açıklamaları haber değeri taşır (Çetin ve Toprak, 2016; 215). Bundan dolayı gazetelerde hükümet yetkilileri başta olmak üzere, politikacılar, hukukçular ve sivil toplum örgütlerinin konuya ilişkin açıklamalarına yer verilmiştir. Birçok kişinin fikir beyan ettiği tartışmada fikir ayrılıkları bulunmaktadır.

Fikir ayrılıklarının temelde AYM tarafında ve Yargıtay karşısında veya Yargıtay tarafında ve AYM karşısında olacak biçimde iki boyutta olduğu görülmüştür. Kimileri durumu anayasa ihlali ve yargı krizi olarak değerlendirerek AYM tarafında yer alırken; kimileri de Yargıtay 3. Ceza Dairesi'ni haklı bularak AYM'nin konuya ilişkin kararına karşı çıkmıştır. AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlık Türk basınında da söz konusu görüş ayrılıkları dâhilinde yorumlanarak ele alınmıştır.

Medya ve izleyiciler tarafından yaygın olarak kullanılan çerçeveler, Neuman ve arkadaşları (1992) tarafından “insan etkisi”, “ekonomi”, “ahlâki değerler”, “çatışma” ve “güçsüzlük” çerçeveleri şeklinde kategorilendirilirken; Semetko ve Valkenburg (2000) tarafından “insan ilgisi”, “ekonomik sonuçlar”, “ahlâk”, “çatışma” ve “sorumluluk” çerçeveleri olarak sınıflandırılmıştır. Neuman ve arkadaşları (1992) tarafından bulgularan çerçevelerden “insan etkisi”, bir olaydan etkilenen birey ve grupların tasvirini içerir. “Ekonomi” çerçevesi, mali tablo sonuçlarını içerebileceği gibi genel olarak kâr ve zarara odaklanır. “Ahlâki değerler”, belli başlı alıntı ve çıkarsamaları içerebildiği gibi ahlâka ve kurallara ilişkin referansları içerisinde barındırır. “Çatışma” çerçevesinde her birinin yeni kazananlarının ve kaybedenlerinin olduğu sürekli bir yarışlar dizisi olan siyasal dünyanın oyun yorumu bulunur. Son olarak, “güçsüzlük” çerçevesinde güçlülerin zayıf birey veya gruplar üzerindeki egemenliğine odaklanılır (Neuman, vd., 1992; 64). Semetko ve Valkenburg (2000) tarafından saptanan “insan ilgisi”, bir olayın, konunun veya problemin sunumuna bir insan yüzü, bireysel bir hikâye veya duygusal bir acının eklenmesiyle gerçekleşir. “Ekonomik sonuçlar” çerçevesi, yine bir olayın, konunun ya da problemin bireyde, grupta, kurumda veya ülkede yaratacağı ekonomik sonuçlarına odaklanarak sunma biçimidir. “Ahlâk” çerçevesinde, bir olay veya konu dini ilkeler ya da ahlâki kurallar etrafında yorumlanır. “Çatışma” çerçevesinde bireyler, gruplar, kurumlar veya ülkeler arasındaki çatışma ele alınır. Son olarak, “sorumluluk” çerçevesinde ise, bir olay, konu veya problem bireye, gruba ya da hükümete bir soruna neden olma ve/veya çözme sorumluluğu yükleyerek aktarılır (Semetko ve Valkenburg, 2000; 103-104). Böylelikle, bir olay, konu veya problem kitle iletişim araçları ile kamuoyuna aktarılma aşamasında çerçevelenir.

## AMAÇ ve YÖNTEM

Çalışmanın amacı Türkiye'nin politik, ekonomik, sosyal ve hukuki gündeminde etki eden AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasında Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın tutuklu yargılanmasına yönelik uzlaşmazlığın Türk yazılı basınında ele alınış ve yorumlanış biçimini Çerçeveleme kuramı kapsamında incelemektir. Çalışmada AYM ile Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığın farklı ideolojiye sahip gazetelerde nasıl aktarıldığı araştırılmıştır. Gazetelerin aynı konuya ilişkin haberleri farklı biçimde aktarmalarının nedeni çalışmanın ana problemini oluşturmaktadır. Buradan hareketle, çalışmada farklı ideolojik yönelimleri yansıtması için *Sözcü*, *Cumhuriyet*, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni Şafak* ve *Posta* gazetelerinde konuya ilişkin haber metinleri incelenmiştir.

Literatürde çok çalışma (Acar Şentürk ve Tos, 2018; Efiltili Atay, 2019; Erken ve Atabek, 2016; Oğuz, 2019) farklı yönelimleri yansıtmak için örneklemini gazeteler kapsamında sınırlandırmaktadır. Çalışma kapsamındaki gazetelerde konuya ilişkin haber metinlerinin ele alınış ve yorumlanış biçimlerindeki farklılıkların kaynağı araştırılmıştır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin AYM'yi haksız bulduğunu iddia ederek AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunacağına ilişkin açıklamanın yapıldığı 08 Kasım 2023 tarihinden 15 Kasım 2023'ü de kapsayacak biçimde yedi gün boyunca adı geçen gazetelerde konuya ilişkin yer alan haberler, köşe yazılarını da kapsayacak biçimde incelenmiştir. Elde edilen veriler, Neuman ve arkadaşları (1992) tarafından saptanan “insan etkisi”, “ekonomi”, “ahlâki değerler”, “çatışma” ve “güçsüzlük” çerçeveleri olarak beş çerçeve ile Semetko ve Valkenburg (2000) tarafından belirlenen “insan ilgisi”, “ekonomik sonuçlar”, “ahlâk”, “çatışma” ve “sorumluluk” olmak üzere beş çerçeve etrafında çözümlenmiştir. Çerçeveleme kavramı, bir yönüyle herhangi bir bütünlük içerisinde bütüne ait parçanın sınırlandırılmasını ve dolayısıyla bağlamından koparılmasını ifade ederken; diğer yönüyle de Goffman'ın “yorumlama şemaları” olarak adlandırdığı çerçeve şablonları ya da kategorilerinden oluşan çerçeveler sistemi içine yerleştirmeyi kapsamaktadır (Goffman'dan akt. Durur, 2011; 28-29). Söz konusu çerçeveler hem bu araştırma kapsamında ele alınan haberleri kategorilendirebilmek hem de adı geçen araştırmacılar<sup>2</sup> tarafından yapılan çalışmanın ulusal sınırlar ötesinde test edilmesini sağlamak için tercih edilmiştir.

Çerçeveleme kuramı dâhilinde yapılan çalışmaların genel olarak iki temel yönelimi bulunur. Bunlardan ilki içeriğe odaklanarak olayın kitle iletişim araçlarında çerçevelenmiş biçimiyken; ikinci yönelimde ise, çerçeveleme biçimlerinin okuyucu/izleyici/dinleyici üzerindeki etkileri incelenmektedir (Kilit ve Türk; 2020; 480). Bu çalışmada, AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki krize ilişkin haberlerin Türk yazılı basınında ele alınış ve yorumlanma biçimleri çerçeveleme kuramı kapsamında irdelenmiştir. Çerçeveleme biçimlerinden kaynaklanan izleyici/okuyucu/dinleyici etkileri ise başka bir çalışmanın konusu olabilir.

## BULGULAR ve YORUM

Çalışma kapsamında yer alan yedi gazeteden dört tanesi (*Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni Şafak*) iktidara yakınlığı iki tanesi (*Sözcü*, *Cumhuriyet*) ile iktidara karşıtlığı ile bilinirken diğer bir gazete (*Posta*) ise daha çok magazin haberlerine ağırlık vermektedir. Çalışma dâhilinde ele alınan yazılı basında genel olarak AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığa ilişkin haberlere ilk sayfalarında yer verip vermediklerine ilişkin bilgi Tablo1'de verilmiştir. Çalışma dâhilindeki yedi gazetenin genel olarak konuya ilişkin haberlere yer verme oranı yüksek olduğu görülmüştür. Yalnızca, uyuşmazlığın ortaya çıktığı ilk gün olan 08 Kasım 2023 tarihinde konuya ilişkin habere yer verme oranı düşüktür; üç gazete ilk sayfasında habere yer vermediği halde o tarihte ilerleyen sayfalarda habere yer vermişlerdir. İki gazete ise, konuya ilişkin habere o tarihte ait gazetede yer vermemiştir.

<sup>2</sup> Adı geçen araştırmacılar: Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. ile Neuman, W. R., ve arkadaşları

Gazetelerin bir gece önceden matbaaya gönderilme ihtimali olabileceğinden duruma dair yorumda bulunmak doğru olmayabilir. Bundan dolayı, çalışmanın sınırını belirleyen yedi günlük sürede ilk gün konuya dair habere yer verip vermemeleri hususu değerlendirme dışı tutulmuştur. Ancak ideolojik olarak diğer beş gazeteden ayrılan *Sözcü* ve *Cumhuriyet*'in ilk gün konuya ilişkin habere ilk sayfalarında yer veren gazete olmaları dikkat çekicidir. 10 Kasım 2023 tarihinde ise, gazetelerde genellikle ilk sayfanın Atatürk'ü anmaya ayrılmasından dolayı konuya ilişkin haberlere yer verilemediği tespit edilmiştir. Türkiye için özel bir anlamı olan 10 Kasım tarihinde konuya ilişkin haberlere gazetelerin ilk sayfasında yer verilip verilmemesi değerlendirme yapmanın zor olmasından ötürü kapsam dışında tutulmuştur.

Çalışmanın kapsamı dâhilinde yer alan yedi gazeteden *Cumhuriyet* gazetesinde konuya ilişkin habere ilk sayfada her gün yer verildiği bulgulanmıştır. *Cumhuriyet* gazetesinden sonra konuya ilişkin habere ilk sayfasında en çok yer veren gazete *Sözcü* gazetesidir. Bu durum söz konusu iki gazetenin de ideolojik yönelimlerinin benzer olmasından dolayı önemlidir. *Hürriyet* gazetesinin ise çalışmanın sınırlılığını oluşturan bir hafta içerisinde bir gün konuya ilişkin habere hiç yer vermediğine ulaşılmıştır. Daha çok magazin haberleri ile ilgilenmesiyle bilinen *Posta* gazetesinin ise, habere yalnızca tek bir gün ilk sayfasında yer verdiği saptanmıştır. Buradan hareketle, gazetelerin ideolojik yönelimlerine göre haberleri seçtiği, ele aldığı ve yerleştirdiği söylenebilir.

**Tablo1: AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi Uyuşmazlığa İlişkin Habere İlk Sayfada Yer Verilip Verilmediğine İlişkin Bilgiler<sup>3</sup>**

GAZETE İSİMLERİ							
TARİH	Sözcü	Cumhuriyet	Hürriyet	Milliyet	Akşam	Yeni Şafak	Posta
08.11.2023	VAR	VAR	YOK	YOK	-	-	YOK
09.11.2023	YOK	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	YOK
10.11.2023	YOK	VAR	YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
11.11.2023	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
12.11.2023	VAR	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK	YOK
13.11.2023	VAR	VAR	-	VAR	YOK	VAR	VAR
14.11.2023	VAR	VAR	VAR	VAR	YOK	YOK	YOK
15.11.2023	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK	VAR	YOK

Çalışma kapsamındaki yedi gazetede konuya ilişkin haber metinlerine yer verilip verilmemesine ek olarak hangi bağlamda yer verildiği de incelenmiştir. Haber metinlerinin aktarılmasında birbirine karşıt iki görüşün hâkim olduğu tespit edilmiştir. Haberleri aktarırken genel yönelimin AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi uyuşmazlığında taraf tutma ve muhalif olma bağlamında şekillendiği saptanmıştır. Bundan dolayı, çalışmadaki yedi gazetede konunun gündeme gelmesinden itibaren bir hafta boyunca hangi tarafın (*AYM/Yargıtay*) görüşlerine yer verildiğine ilişkin bilgiler Tablo2'de verilmiştir.

<sup>3</sup> Tablo1'de yer alan “-“ işareti adı geçen gazetede söz konusu tarihte konuya ilişkin habere yer verilmediği anlamına gelmektedir.

Bulgulara göre, *Yeni Şafak* gazetesinin AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan hiçbir görüşe haber metinlerinde yer vermediği tespit edilmiştir. *Akşam* gazetesi de *Yeni Şafak* gazetesine çok yakın bir yönelim göstererek yedi gün boyunca AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere haber metinlerinde yalnızca bir gün ve bir defa yer vermiştir. Ancak çalışma kapsamındaki tarihlerde her gün en az bir defa Yargıtay'a ait ve/veya onu destekleyen/savunan görüşe yer verdiği görülür. Bu durum, haberlerin gazetelerin ideolojik yönelimleri etrafında gerçekleştiğinin en büyük göstergesidir.

*Posta* gazetesinin haber metinlerinde çalışma kapsamında yer alan yedi gün boyunca her gün Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan en az bir görüşe mutlaka yer verdiği saptanmıştır.

İdeolojik yönelimleri bağlamında diğer beş gazeteden ayrılan *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinden *Sözcü* gazetesinin haber metinlerinde yalnızca 10 Kasım 2023 tarihinde belirgin bir fark ile AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere daha fazla yer verdiği tespit edilmiştir. *Cumhuriyet* gazetesinin ise, 09 Kasım, 10 Kasım ve 15 Kasım 2023 tarihlerinde belirgin biçimde AYM tarafında olan görüşleri aktardığı sonucuna ulaşılmıştır. *Sözcü* gazetesinde AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan 30 görüş bulunurken; Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan 12 görüş tespit edilmiştir. *Cumhuriyet* gazetesinde ise, AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan 98 görüşe ve Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan 18 görüşe yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu iki gazetede yer alan haber metinlerinde, ilgili tarihler dışındaki tarihlerde iki tarafın görüşlerine yer vermeleri hususunda belirgin bir farka rastlanmamıştır.

*Hürriyet* gazetesinde, AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığın gündeme gelmesinden itibaren üç gün boyunca AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere daha fazla yer verildiği görülür. Ancak sonradan saf değiştirerek Yargıtay'ın tarafında olan görüşlere daha fazla yer verdiği ve haber metinlerinde neredeyse AYM tarafında olan görüşlere hiç yer vermediği saptanmıştır. Gazetede yer alan haber metinlerine AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan 15 görüş bulunurken; Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan 13 görüş vardır.

*Milliyet* gazetesindeki haber metinlerinde benzer biçimde, ilgili konunun gündemde yer almaya başlamasından itibaren üç gün boyunca AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşler ağırlıkta olduğu ancak sonrasında taraf değiştirerek neredeyse yalnızca Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan görüşlere yer verildiği tespit edilmiştir. AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen 10 görüş bulunurken; Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan 12 görüş yer almaktadır.

*Akşam* gazetesinde yer alan konuya ilişkin haber metinlerinde AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere yalnızca bir defa yer verdiği görülür. Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan görüşlere ise, çalışma kapsamını oluşturan bir haftalık süreç boyunca konuya ilişkin haber metninin gazetede yayımlandığı her gün en az bir defa olmak üzere toplamda 10 tane olduğu tespit edilmiştir.

*Yeni Şafak* gazetesinde çalışma kapsamındaki yedi gün boyunca AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere hiç yer vermediği; konuya ilişkin haber metninin gazetede yayımlandığı her gün Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen görüşlere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Gazetede yer alan haber metinlerinde Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan 10 görüş bulunmaktadır.

Çalışma kapsamındaki son gazete olan *Posta*'da ise, Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan görüşlere yer verme oranının AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere nazaran daha fazla olduğu saptanmıştır. Buna ek olarak, gazetede Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan görüşlere çalışma kapsamındaki bir hafta boyunca her gün yer verilirken; AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere yalnızca iki gün yer verildiği görülmektedir. Toplamda AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlerin sayısı 6 iken; Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan 9 görüş vardır.

Sonuç olarak, çalışma kapsamındaki gazetelerden *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin AYM'ye ait ve/veya AYM'yi destekleyen/savunan görüşlere yer verme oranının daha yüksek olduğu bulgulanmıştır. *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni Şafak* ve *Posta* gazetelerinin ise Yargıtay'a ait ve/veya Yargıtay'ı destekleyen/savunan görüşlere haber metinlerinde daha fazla yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo2: AYM<sup>4</sup>-Yargıtay 3. Ceza Dairesi Uyuşmazlığına İlişkin Haberlerde AYM'ye ve Yargıtay 3. Ceza Dairesi'ne ait ve/veya AYM'yi ve Yargıtay 3. Ceza Dairesi'ni Destekleyen/Savunan Görüşlerin Dağılımı<sup>5</sup>**

TARİH	GAZETE İSİMLERİ													
	Sözcü		Cumhuriyet		Hürriyet		Milliyet		Akşam		Yeni Şafak		Posta	
	AYM	Y	AYM	Y	AYM	Y	AYM	Y	AYM	Y	AYM	Y	AYM	Y
08.11.2023	1	3	3	2	0	2	1	2	-	-	-	-	0	1
09.11.2023	1	1	23	2	6	4	3	3	0	1	0	1	0	1
10.11.2023	12	0	39	1	8	2	5	2	1	2	0	3	2	1
11.11.2023	5	2	9	4	0	1	0	1	0	2	0	1	2	1
12.11.2023	6	2	3	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
13.11.2023	0	1	4	1	-	-	1	1	0	1	0	1	0	1
14.11.2023	2	1	1	5	0	1	0	1	0	1	0	2	0	1
15.11.2023	3	1	16	2	1	2	0	1	0	2	0	1	2	2

<sup>4</sup> Kısaltma: AYM (Anayasa Mahkemesi).

<sup>5</sup> Tablo2'de yer alan “-“ işareti adı geçen gazetede söz konusu tarihte konuya ilişkin habere yer verilmediği anlamına gelmektedir.



Çalışmada ele alınan gazetelerdeki haber metinlerinde yalnızca bir tarafı destekleyen/savunan görüşlere yer verilmediği bulgulanmıştır. Aynı zamanda, genellikle bir tarafın da suçlandığı ya da sorumlu gösterildiği ve söz konusu tarafın veya uyuşmazlığa neden olan olayın bağlayıcısı olarak bir sorun aktarıldığı tespit edilmiştir. Genel olarak herhangi bir gazetenin konuya ilişkin haber metinlerinde bir suçlu/sorumlu/sorun aktardıktan sonra çözüm önerisine de yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Tablo3'te elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

**Tablo3: AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi Uyuşmazlığına İlişkin Haberlerde Sorumlu/Suçlu/Sorun ve Çözüm Önerisine İlişkin Bilgilerin Dağılımı<sup>6</sup>**

SÖZCÜ GAZETESİ		
TARİH	SUÇLU/SORUMLU/SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ
08.11.2023	Can Atalay'ın milletvekili olmadan önce hüküm giymiş olması ( <i>insan ilgisi/insan etkisi</i> ).	Yargıtay 3. Dairesi'nin kararını beklemek ( <i>sorumluluk</i> ), AYM Başkanı ve üyelerinin tepki göstermesi ( <i>sorumluluk</i> ).
09.11.2023	Anayasaya direnmek ve hiçe saymak ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), AYM'nin yetkilerini aşarak Anayasa'yı ihlal etmesi ( <i>güçsüzlük</i> ).	Halkı "darbe girişimi"ni bastırmaya davet etmek ( <i>sorumluluk</i> ), AYM üyeleri hakkında hukuken gereğinin yapılması ( <i>sorumluluk</i> ).
10.11.2023	Yargı içerisindeki birlik ( <i>güçsüzlük</i> ), Yargının hakem olma vasfını yitirerek AYM'nin kararlarına müdahale etmeye çalışması ( <i>güçsüzlük</i> ).	TBMM Başkanı'nın söz konusu saygısızlığa demokratik bir tavırla cevap vermesi ( <i>sorumluluk</i> ), "Hukukun Üstünlüğü" yürüyüşü ( <i>sorumluluk</i> ).
11.11.2023	Yargıya güvenin sarsılması ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Anayasayı yok saymak ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Yargı krizi ( <i>çatışma</i> ), Parlamentonun ağır hareket etmesi ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıya güvenin sarsılmasından dolayı ülkeye yatırımcıların gelmeyeceği ( <i>ekonomi/ekonomik sonuçlar</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), "Adalet Nöbeti" eylemi ( <i>sorumluluk</i> ), Atatürk'ün ilkeleri ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Bilim ve hukuk devleti olmak ( <i>sorumluluk</i> ).
12.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıtay ( <i>sorumluluk</i> ).	AYM ( <i>sorumluluk</i> ), Adalet ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).
13.11.2023	AYM'de ki dosya sayısının fazla olması ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'de her meslek grubuna ait üyenin bulunması ( <i>sorumluluk</i> ).	AYM'ye yapılan bireysel başvuruları düzenlemek ( <i>sorumluluk</i> ).
14.11.2023	AYM – Yargıtay arasındaki kriz ( <i>çatışma</i> ), Anayasadaki belirsizlik ( <i>sorumluluk</i> ), Anayasayı tanımamaya varan kalkışma ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Anayasa değişikliği ( <i>sorumluluk</i> ).	Anayasa değişikliği ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'nin çalışma usullerini düzenleyen kanunun değiştirilmesi ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	Belirtilmemiştir.	AYM'nin kapatılması ya da yeniden yapılandırılması ( <i>çatışma</i> ), Yargının bağımsız ve tarafsız olması ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).

<sup>6</sup> Tablo3'de yer alan "--işareti adı geçen gazetede söz konusu tarihte konuya ilişkin habere yer verilmediği anlamına gelmektedir.

CUMHURİYET GAZETESİ		
TARİH	SUÇLU/SORUMLU/SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ
08.11.2023	Yargıtay savcısının görev alanının dışına çıkması ( <i>sorumluluk</i> ).	Belirtilmemiştir.
09.11.2023	AYM'nin yetkisini aşması ( <i>güçsüzlük</i> ), AYM'nin görevini kötüye kullanması ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), İktidar ( <i>sorumluluk</i> ), Anayasanın tanınmaması ve anayasal düzenin askıya alınması ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).	Belirtilmemiştir.
10.11.2023	Cumhurbaşkanının görevini yerine getirmemesi ( <i>sorumluluk</i> ), Anayasal düzeni tanımamak ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya yönelik girişim ( <i>güçsüzlük</i> ), Yargıtay'ın taraflı ve bağımlı olması ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Yargıtay'ın AYM'nin kararlarını denetlemeye ve anayasayı yorumlamaya çalışması ( <i>güçsüzlük</i> ), Ekonomiye yargı darbesi ( <i>ekonomi/ekonomik sonuçlar</i> ).	“Adalet nöbeti” eylemi ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıtay'ın kararından dönmesi ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıtay üyelerinin istifa etmesi ( <i>sorumluluk</i> ), Cumhurbaşkanlığı ve TBMM'nin duruma müdahale ederek yanlışlıkları düzeltmesi ( <i>sorumluluk</i> ), TBMM'nin ayaklanması ( <i>sorumluluk</i> ).
11.11.2023	İktidar ( <i>sorumluluk</i> ).	Adalet ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).
12.11.2023	Yargıtay 3. Ceza Dairesi üyeleri ile iktidar arasındaki yakınlık ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Yargı Başkanı'nın duruma karşı çözümsüz yaklaşımı ( <i>sorumluluk</i> ), “Adalet Nöbeti” eylemi ( <i>sorumluluk</i> ).	Yargıtay Başkanı ( <i>sorumluluk</i> ), Adalet ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).
13.11.2023	İktidar ( <i>sorumluluk</i> ), Devlet-Anayasa krizi ( <i>çatışma</i> ), Anayasa ihlali ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), AYM'nin sahip olduğu yetkiler ( <i>güçsüzlük</i> ).	Adalet ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Hukuk devleti ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
14.11.2023	İktidar ( <i>sorumluluk</i> ), AYM-Yargıtay arasındaki görüş farkı ( <i>çatışma</i> ), Milletvekili dokunulmazlığı olması gereken Can Atalay'ın cezaevinde olması ( <i>insan etkisi/insan ilgisi</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ), Reform ( <i>sorumluluk</i> ), Can Atalay'ın TBMM'de görevine başlaması ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	Hukuksuzluk ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Cumhurbaşkanı ( <i>sorumluluk</i> ), Yargı krizi ( <i>çatışma</i> ), Cumhurbaşkanının anayasayı sorun çıkararak göstermesi ( <i>güçsüzlük</i> ), Anayasayı yok saymak ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Cumhurbaşkanının Yargıtay'ın tarafını tutması ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Anayasayı tanımayan yargı ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıdaki çifte standart ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).	Hukuk ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ), Cumhurbaşkanının AYM'nin yanında olması ( <i>sorumluluk</i> ), “Adalet nöbeti” eylemi ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıtay'ın kararlarını yok saymak ( <i>sorumluluk</i> ).
HÜRRİYET GAZETESİ		
TARİH	SUÇLU/SORUMLU/SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ
08.11.2023	Can Atalay'ın milletvekili dokunulmazlığından faydalanması ( <i>insan</i>	Atalay'ın milletvekili dokunulmazlığından faydalanmaması ( <i>insan etkisi/insan ilgisi</i> ),

	<i>ilgisi/insan etkisi).</i>	Yargıtay'ın kararını beklemek ( <i>sorumluluk</i> ).
09.11.2023	Yargıtay'ın AYM'nin kararını tanımaması ve kararlarına uymaması ( <i>güçsüzlük</i> ), Yargıtay'ın anayasal düzene karşı kalkışma girişiminde bulunması ( <i>güçsüzlük</i> ), Yargıtay'ın AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması ( <i>çatışma</i> ), AYM üyelerinin denetlenmemesi ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'nin yasa koyucu gibi davranması ( <i>güçsüzlük</i> ), Anayasanın 14.maddesinin yoruma açık olması ( <i>sorumluluk</i> ).	AYM'nin konuya ilişkin kararına uymayarak tepki göstermek ( <i>çatışma</i> ), AYM'nin denetlenmesi ( <i>sorumluluk</i> ), Anayasanın 14. Maddesinin yoruma açıklığının önüne geçilmesi ( <i>sorumluluk</i> ).
10.11.2023	Yargıtay 3. Dairesi'nin yetkisini aşarak AYM'nin hükmünü sorgulaması ( <i>güçsüzlük</i> ).	Konuyu TBMM'de çözüme kavuşturmak ( <i>sorumluluk</i> ), Konunun gündemden düşürülmesine yönelik girişimleri engellemek ( <i>sorumluluk</i> ), "Yargı nöbeti" eylemi ( <i>sorumluluk</i> ).
11.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
12.11.2023	Ast- üst düşüncesi (AYM'nin Yargıtay'dan üstün olduğuna ilişkin tek taraflı olarak yer verilir) ( <i>çatışma</i> ), AYM kararları ( <i>sorumluluk</i> ).	Adalet ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).
13.11.2023	-	-
14.11.2023	AYM–Yargıtay arasındaki görüş farkı ( <i>çatışma</i> ), AYM'deki dosya sayısının fazla olması ( <i>sorumluluk</i> ).	Anayasa değişikliği ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'deki bireysel başvuruları düzenlemek ( <i>sorumluluk</i> ), AYM çalışma usullerinde düzenleme yapmak ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	Anayasadaki çelişkiler ( <i>sorumluluk</i> ).	AYM'nin kapatılması ya da yeniden yapılandırılması ( <i>çatışma</i> ), TBMM ( <i>sorumluluk</i> ), Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), "Adalet nöbeti" eylemi ( <i>sorumluluk</i> ).
<b>MİLLİYET GAZETESİ</b>		
<b>TARİH</b>	<b>SUÇLU/SORUMLU/SORUN</b>	<b>ÇÖZÜM ÖNERİSİ</b>
08.11.2023	Can Atalay'ın milletvekili dokunulmazlığından faydalanması ( <i>insan etkisi/insan ilgisi</i> ), AYM kararlarına uyulmaması ( <i>çatışma</i> ).	Can Atalay'ın milletvekili dokunulmazlığından faydalanmaması ( <i>insan etkisi/insan ilgisi</i> ), Yargıtay'ın kararını beklemek ( <i>sorumluluk</i> ).
09.11.2023	AYM üyelerinin yetkisini aşması ( <i>güçsüzlük</i> ), AYM'nin denetlenmemesi ( <i>sorumluluk</i> ), Anayasanın 14.maddesinin yoruma açık olması ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'nin anayasayı yeniden yorumlaması ( <i>çatışma</i> ).	AYM'nin denetlenmesi ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'nin ihlal kararına uyulmaması ( <i>çatışma</i> ), Anayasanın 14.maddesinin yoruma açıklığının önüne geçilmesi ( <i>sorumluluk</i> ).
10.11.2023	AYM'nin anayasal yetkilerini aşması ( <i>güçsüzlük</i> ).	"Adalaet nöbeti" eylemi ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıtay üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmak ( <i>çatışma</i> ).
11.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
12.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), Ast-üst düşüncesi (AYM'nin Yargıtay'dan üstün olduğuna ilişkin tek taraflı olarak yer verilir) ( <i>çatışma</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
13.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ),	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ),

	AYM'nin kendi iç tüzüğünü değiştirebilmesi ( <i>çatışma</i> ), Anayasa maddeleri arasındaki çelişkiler ( <i>sorumluluk</i> ), Devlet-Anayasa arasındaki kriz. ( <i>çatışma</i> )	AYM'nin yargılama usullerinde değişiklik yapılması ( <i>sorumluluk</i> ).
14.11.2023	AYM – Yargıtay arasındaki görüş farklılığı ( <i>çatışma</i> ), AYM'deki dosya sayısının fazla olması ( <i>sorumluluk</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	AYM ( <i>sorumluluk</i> ).	AYM'nin kapatılması ya da yeniden yapılandırılması ( <i>çatışma</i> ), TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
AKŞAM GAZETESİ		
TARİH	SUÇLU/SORUMLU/SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ
08.11.2023	-	-
09.11.2023	AYM'nin yetkisini aşması ( <i>güçsüzlük</i> ).	AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmak ( <i>çatışma</i> ).
10.11.2023	Belirtilmemiştir.	Yargı ( <i>sorumluluk</i> ).
11.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
12.11.2023	AYM'deki dosya sayısına göre AYM üyelerinin sayısının yetersiz olması ( <i>sorumluluk</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
13.11.2023	Belirtilmemiştir.	AYM'deki bireysel başvuruları düzenlemek ( <i>sorumluluk</i> ).
14.11.2023	AYM-Yargıtay arasındaki görüş ve yorum farkı ( <i>çatışma</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	AYM'nin hainleri hak ihlali kararıyla ödüllendirmesi ( <i>sorumluluk</i> ).	AYM'nin kapatılması ya da yeniden yapılandırılması ( <i>çatışma</i> ), TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
YENİ ŞAFAK GAZETESİ		
TARİH	SUÇLU/SORUMLU/SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ
08.11.2023	-	-
09.11.2023	AYM üyelerinin vesayet makamı gibi davranarak yasal sınırı aşmaları ( <i>güçsüzlük</i> ).	Belirtilmemiştir.
10.11.2023	Yargı krizi ( <i>çatışma</i> ), AYM'nin yasama organını etkisizleştirmeye çalışması ( <i>güçsüzlük</i> ).	(Söz konusu krizin çözülüp çözülmeyeceğinin belirsiz olduğu vurgulanmıştır).
11.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
12.11.2023	Ast- üst düşüncesi (AYM'nin Yargıtay'dan üstün olduğuna ilişkin tek taraflı olarak yer verilir) ( <i>çatışma</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
13.11.2023	Belirtilmemiştir.	Cumhurbaşkanının hakemlik görevini üstlenmesi ( <i>sorumluluk</i> ), AYM'deki bireysel başvuruları düzenlemek ( <i>sorumluluk</i> ).
14.11.2023	AYM-Yargıtay arasındaki görüş farkı ( <i>çatışma</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), Kanunlardaki belirsizliklerin giderilmesi ( <i>sorumluluk</i> ), TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	AYM Başkanı'nın tarafsızlığını kaybetmesi ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).	AYM'nin kapatılması ya da yeniden yapılandırılması ( <i>çatışma</i> ), TBMM ( <i>sorumluluk</i> ).
POSTA GAZETESİ		
TARİH	SUÇLU/SORUMLU/SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ

08.11.2023	Can Atalay'ın soruşturması milletvekili olmadan başladığı için dokunulmazlıktan yararlanamayacağını iddia edilmesi ( <i>insan etkisi/insan ilgisi</i> ).	Belirtilmemiştir.
09.11.2023	AYM'nin anayasayı ihlal edip yetkisini aşması ( <i>güçsüzlük</i> ).	Belirtilmemiştir.
10.11.2023	Yargıtay'ın AYM üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunması ( <i>çatışma</i> ).	HSK'ya suç duyurusunda bulunmak ( <i>çatışma</i> ).
11.11.2023	Güncel Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), İktidar ( <i>sorumluluk</i> ).	TBMM ( <i>sorumluluk</i> ), Adalet ( <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).
12.11.2023	AYM ( <i>sorumluluk</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
13.11.2023	AYM'deki bireysel başvuru sayısının fazla olması ( <i>sorumluluk</i> ).	Cumhurbaşkanının hakemlik görevini üstlenmesi ( <i>sorumluluk</i> ).
14.11.2023	AYM-Yargıtay arasındaki görüş farkı ( <i>çatışma</i> ).	Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ).
15.11.2023	Yargıya müdahale edilmesi ( <i>güçsüzlük</i> ), Olağanüstü hukuksuzluğun olağanlaştırılmaya çalışılması ( <i>güçsüzlük</i> ).	AYM'nin kapatılması ya da yeniden yapılandırılması ( <i>çatışma</i> ), TBMM ( <i>sorumluluk</i> ), Yeni Anayasa ( <i>sorumluluk</i> ), Yargıya müdahale edilmemesi <i>ahlâki değerler/ahlâk</i> ).

Her bir gazetede birbirine yakın olsa da birçok farklı suçlu/sorumlu/sorun gösterdiği ve bunların çözümüne ilişkin önerilere yer verdiği görülür. Durumun karmaşıklığını ortadan kaldırmak adına suçlu/sorumlu/sorun ve çözüm önerileri Neuman ve arkadaşları (1992)<sup>7</sup> tarafından saptanan “insan etkisi”, “ekonomi”, “ahlâki değerler”, “çatışma” ve “güçsüzlük” çerçeveleri ile Semetko ve Valkenburg (2000)<sup>8</sup> tarafından belirlenen “insan ilgisi”, “ekonomik sonuçlar”, “ahlâk”, “çatışma” ve “sorumluluk” çerçeveleri kullanılmıştır. araştırmacılar<sup>9</sup>a ait çerçeveleme biçimlerinden ilk dördü benzer/yakın anlamlara gelmelerinden dolayı bir arada kullanılmış olup; son iki çerçeveleme biçimi ise ayrı ayrı eklenerek çerçevelemeler toplamda altı taneye düşürülmüştür.

*Sözcü* gazetesi ilgili tarihler boyunca haber metinlerinde 18 suçlu/sorumlu/sorun ve 17 çözüm önerisi aktarmıştır. Gazetede yer alan suçlu/sorumlu/sorunların eşit bir biçimde en çok “sorumluluk” ve “ahlâki değerler/ahlâk” bağlamında çerçevelendiği tespit edilmiştir. Benzer biçimde, çözüm önerilerinin de en çok “sorumluluk” olmak üzere yalnızca “sorumluluk” ve “ahlâki değerler/ahlâk” bağlamında çerçevelendiği sonucuna ulaşılmıştır. *Sözcü* gazetesi ile ideolojik olarak yakın olan *Cumhuriyet* gazetesinde 30 suçlu/sorumlu/sorun, 18 çözüm önerisi aktarılmış olup ilk iki gün çözüm önerisi belirtilmediği yalnızca olayın aktarıldığı görülür. Gazetede suçlu/sorumlu/sorunların çoğunluğunun “sorumluluk”, ardından “ahlâki değerler/ahlâk” ve çözüm önerilerine yalnızca “sorumluluk” ve “ahlâki değerler/ahlâk” çerçevesinde yer verildiği ve “sorumluluk” çoğunlukta olduğu bulgulanmıştır. Bu kapsamda, *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin haberleri ideolojik yakınlıklarından ötürü konuya ilişkin haber metinlerini benzer biçimde çerçevelediklerini söylemek mümkündür.

<sup>7</sup> Çalışma için bkz: Neuman, W. R., Just, M. R., & Crigler, A. N. a.g.e.

<sup>8</sup> Çalışma için bkz: Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. a.g.e.

<sup>9</sup> Araştırmacılar: Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. ile Neuman, W. R., ve arkadaşları.

“Ahlâki değerler/ahlâk” çerçevesi adalet, hukuk ve demokrasi gibi tanımları içerisinde barındırdığı için önemlidir. Bu biçimde çerçvelenen bir haber metni, duruma ilişkin evrensel değerler üzerinden değerlendirme yapıldığını gösterir. Her iki gazetede de “sorumluluk” kapsamında suçlu/sorumlu/soruna dair parlamentonun ağır hareket etmesi, güncel anayasaya dair eleştiriler ile birlikte çözüm önerilerinde ise, adalet, hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerler üzerinden eleştiriler yapıldığı görülür. AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığın ekonomik boyutuna değinen ve bu kapsamda ekonomistlerin de görüşlerine yer veren gazetelerin ideolojik yönelimleri doğrultusunda örneklemedeki diğer gazetelerden ayrılan *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazeteleri olduğu bulgulanmıştır.

*Hürriyet* gazetesindeki haber metinlerinde 14 suçlu/sorumlu/sorun ve 17 tane de çözüm önerisine yer verilmiştir. Haber metinlerinde aktarılan suçlu/sorumlu/sorunların en çok “sorumluluk” ve ardından “güçsüzlük” çerçevesinde; çözüm önerilerinin ise, en fazla “sorumluluk” çerçevesinde aktarıldığı görülür. *Milliyet* gazetesindeki haber metinlerinde 17 suçlu/sorumlu/soruna ve 14 çözüm önerisine değinildiği tespit edilmiştir. Gazetede suçlu/sorumlu/sorun aktarımlarının en çok “sorumluluk” ve ardından “çatışma”; çözüm önerilerine dair söylemlerin ide yine en fazla “sorumluluk” çerçevesinde olduğu saptanmıştır.

İktidara yakın olan *Akşam* gazetesinde, konuya ilişkin haber metinlerinin oldukça kısa olduğu göze çarpar. Aynı zamanda suçlu/sorumlu/sorun ve çözüm önerilerinin de örneklemedeki diğer gazetelere nazaran az sayıda olduğu görülür. Gazetede konuya ilişkin haber metinlerinde 5 suçlu/sorumlu/sorun ve 8 çözüm önerisine yer verilmiştir. Buna rağmen haber metinlerinde suçlu/sorumlu/sorunların belirgin biçimde “sorumluluk” ve çözüm önerilerinin de yine “sorumluluk” çerçevesinde aktarıldığı sonucuna ulaşılmıştır. *Akşam* gazetesinin AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlıkta AYM’ye ait ve/veya destekleyen/savunan görüşe yalnızca bir defa yer vermesinden dolayı<sup>10</sup> söz konusu krizi çözüme kavuşturma hususunda çoğunlukla Yargıtay tarafında olan kişi ve kurumlara sorumluluk verdiği görülür.

İktidara yakınlığı ile bilinen bir diğer gazetede olan *Yeni Şafak*’ta da konuya ilişkin haberlere çok az yer verildiği saptanmıştır. Bu çerçevede, gazetede 7 suçlu/sorumlu/sorun ve 9 tane de çözüm önerisi yer almaktadır. Suçlu/sorumlu/sorunların daha çok “sorumluluk” ve çözüm önerilerinin de Gazetede, AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığa ilişkin haber metinlerinde çözüm önerilerinin sıklıkla belirtilmemesi ve konuya ilişkin bir haberde de söz konusu krizin çözülüp çözülmeyeceğinin belirsiz olduğunun vurgulanması dikkat çekicidir. *Yeni Şafak* gazetesinde yer alan suçlu/sorumlu/sorunların örneklemede yer alan diğer gazetelerin tümünden farklı olarak “çatışma” çerçevesinde aktarıldığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle, *Yeni Şafak* gazetesinin konuya ilişkin haber metinlerinde söz konusu iki kurum arasındaki çatışmaya vurgu yaptığı görülür. Bundan dolayı, gazetenin söz konusu çatışmayı sürdürmeyi hedeflediği yorumu yapılabilir. Gazetenin çözüm önerilerinde ise, çalışmanın kapsamındaki diğer gazetelerle benzer biçimde en fazla “sorumluluk” çerçevesine yer verdiği görülür.

<sup>10</sup> Bkz: Tablo2.

Ancak, gazete yine karşıt görüşlere hiç yer vermeyerek<sup>11</sup> örneklemdaki diğer gazetelerden ayrıldığı için AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığı çözme sorumluluğunu yalnızca Yargıtay tarafında olan kişi ve kurumlara vermektedir. Aynı zamanda, *Akşam* ve *Yeni Şafak* gazetelerinin konuya ilişkin haber metinlerindeki bir diğer ortak nokta ise, konunun muhatabı olan TİP Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın durumdan etkilendiğine ilişkin ifadelerle hiç yer vermemeleridir. Örnekleme yer alan diğer gazetelerin tamamının bu duruma bir defa yer verdikleri tespit edilmiştir.

Genel olarak siyasi haberlerden öte magazin haberlerini kamuoyuna aktarmaya ilgi duyan *Posta* gazetesi ilgili tarihlerde konuya ilişkin haber metinlerinde eşit sayıda 10 suçlu/sorumlu/soruna ve çözüm önerisine yer vermiştir. Siyasete ilgi duymamasına rağmen *Posta* gazetesinin konuya ilişkin haber metinlerine tam tersi bir yönelimi olduğu bilinen *Akşam* ve *Yeni Şafak* gazetelerinden daha fazla yer vermesi çarpıcıdır. Bundan dolayı, *Akşam* ve *Yeni Şafak* gazetelerinin konuyu daha az önemsiyor(muş) görünerek gündemden uzaklaştırmaya çalıştıkları yorumu yapılabilir. *Posta* gazetesindeki hem suçlu/sorumluluk/sorunların hem de çözüm önerilerinin en fazla “sorumluluk” bağlamında çerçevesi ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında Türk yazılı basınında AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığa ilişkin haber metinlerinin aktarılmasında genel olarak iki karşıt görüşün hâkim olduğu bulgulanmıştır. Çalışma kapsamındaki gazetelerin AYM tarafında ve Yargıtay karşısında veya Yargıtay tarafında AYM karşısında olmak üzere iki karşıt görüş etrafında bir yönelimleri olduğu görülür. Çalışma kapsamında incelenen gazetelerden *Yeni Şafak* gazetesi hariç tümünde hem AYM tarafında ve Yargıtay karşısında hem de Yargıtay tarafında ve AYM karşısındaki görüşlere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. İdeolojik olarak birbirlerine yakına olan *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin “sorumluluk” çerçevesi etrafında adalet, demokrasi, bilim ve hukuk devleti olmak gibi evrensel değerlere yer verdiği görülür<sup>12</sup>. *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam* ve *Yeni Şafak* gazetelerindeki “sorumluluk” çerçevesi kapsamındaki haber metinlerinde genel olarak AYM'nin yetkilerini kullanma biçimine yönelik eleştiriler ve güncel anayasanın eksiklikleri etrafında iki karşıt görüşten Yargıtay tarafında olacak biçimde yer verildiği görülür<sup>13</sup>. Aynı zamanda *Hürriyet* ve *Milliyet* gazetelerinde suçlu/sorumlu/sorun kapsamında en fazla yer verilen ikinci çerçeve “güçsüzlük”tür<sup>14</sup>. İktidara olan yakınlığı ile bilinen bu gazetelerin konuya yaklaşımlarında AYM'nin yetki sınırlarını aştığını vurgulama yoluyla iktidarın da dile getirdiği anayasa değişikliği söylemini destekleyerek söz konusu sürece katkı sağlamayı amaçladıkları söylenebilir. Gazetelerin konuya ilişkin haber metinlerinde büyük çoğunlukla “sorumluluk” çerçevesi hâkim olsa da, bu çerçeve içerisinde aktarılanların boyutu iki karşıt görüşten birini ağırlıklı olarak sunma biçiminde değişim göstermektedir.

<sup>11</sup> Bkz: Tablo2.

<sup>12</sup> Bkz: Tablo3.

<sup>13</sup> Bkz: Tablo3.

<sup>14</sup> Bkz: Tablo4.

Çalışma kapsamındaki gazetelerin ideolojik farklılıkları, konuya ilişkin haber metinlerinde suçlu/sorumlu/sorunlara dair aktardıkları iki karşıt görüşten hangisinde daha baskın oldukları hususunda belirleyicidir.

Çalışma kapsamındaki gazetelerin AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığa ilişkin haberlerinde yer verdikleri çözüm önerilerindeki genel yönelimlerinin tıpkı suçlu/sorumlu/sorunlarda olduğu gibi “sorumluluk” çerçevesi etrafında olduğu görülür. İdeolojik yönelimlerindeki farklılıklar neticesinde gazetelerin konuya ilişkin değerlendirmelerinde birbirlerinden ayrıldıkları nokta sorunun çözümüne ilişkin önerilere yer vermeleri hususundadır. Her ne kadar gazetelerin tümü çözüm önerilerinde en çok “sorumluluk” çerçevesini kullansa da,<sup>15</sup> ideolojik yönelimleri etrafında bu noktada ayrıştıkları saptanmıştır. İdeolojileri ile örneklemedeki diğer gazetelerden ayrılarak daha muhalif bir yönelimi olan *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin söz konusu uyuşmazlığın çözümü olarak çoğunlukla adalet, demokrasi, bilim ve hukuk devleti olma gibi görüşlere yer verdikleri bulgulanmıştır<sup>16</sup>. Gazetelerin ideolojik yönelimlerindeki farklılık çözüm önerilerine ilişkin “sorumluluk” çerçevesinde iki karşıt görüşten birine daha fazla değinmelerine neden olmaktadır. Aynı zamanda, konuya ilişkin haber metinlerinde yalnızca ideolojik olarak diğer gazetelerden ayrılan *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin durumun ekonomik boyutuna yer vererek AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığı “ekonomi/ekonomik sonuçlar” çerçevesi dâhilinde aktardığı saptanmıştır<sup>17</sup>. Çalışma kapsamındaki diğer gazetelerin ise, iki kurum arasındaki krizin yatırımcıları tedirgin ederek ülke ekonomisine vermesi muhtemel zarara ilişkin herhangi bir bilgiye yer vermedikleri görülmüştür.

**Tablo4: AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi Uyuşmazlığına İlişkin Haber Metinlerinde Yer Alan Suçlu/Sorumlu/Sorunlar ve Bunların Çerçevenme Biçimlerine İlişkin Bilgiler**

GAZETELER	ÇERÇEVELER						
	İnsan etkisi/insan ilgisi	Ahlâki değerler/Ahlâk	Ekonomi/ Ekonomik Sonuçlar	Çatışma	Güçsüzlük	Sorumluluk	SSS <sup>18</sup> sayısı
<b>SÖZCÜ</b>	1	4	1	3	3	6	18
<b>CUMHURİYET</b>	1	10	1	2	6	10	30
<b>HÜRRİYET</b>	1	1	0	3	4	6	14
<b>MİLLİYET</b>	1	0	0	6	2	8	17
<b>AKŞAM</b>	0	0	0	1	1	3	5
<b>YENİ ŞAFAK</b>	0	1	0	3	2	1	7
<b>POSTA</b>	1	0	0	1	3	4	10

<sup>15</sup> Bkz: Tablo5.

<sup>16</sup> Bkz: Tablo3.

<sup>17</sup> Bkz: Tablo4.

<sup>18</sup> Kısaltma: SSS (Suçlu/Sorumlu/Sorun).



**Tablo5:** AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi uyuşmazlığına ilişkin haber metinlerinde yer alan çözüm önerileri ve bunların çerçevenme biçimlerine ilişkin bilgiler.

GAZETELER	ÇERÇEVELER						
	İnsan etkisi/insan ilgisi	Ahlâki değerler/Ahlâk	Ekonomi/ Ekonomik Sonuçlar	Çatışma	Güçsüzlük	Sorumluluk	Ç.Ö. <sup>19</sup> sayısı
SÖZCÜ	0	3	0	0	0	14	17
CUMHURİYET	0	5	0	0	0	12	18
HÜRRİYET	1	0	0	1	0	14	17
MİLLİYET	1	0	0	3	0	10	14
AKŞAM	0	0	0	2	0	6	8
YENİ ŞAFAK	0	0	0	1	0	8	9
POSTA	0	2	0	2	0	6	10

## SONUÇ

Medya, kitle iletişim araçları ile aktardığı bilgileri haber formatına dönüştürme aşamasında istediği ve/veya istenilen biçimde şekillendirebilir. Gündemde yer alan haber, kamuoyuna aktarılma aşamasında genellikle medyanın ideolojik çerçevesi ve art alanındaki ilişkileri kapsamında sınırlandırılarak sunulur. Dolayısıyla, ilgili medya kuruluşlarının ideolojik yönelimleri doğrultusunda ve bağlı oldukları egemen atmosferin dışına çıkmadan bilgi aktarımı gerçekleştirdikleri söylenebilir. Buradan hareketle, anlamlandırma şeması önceden oluşturulan bilgi paketleri, izleyici/okuyucu/dinleyiciyi de bir anlamlandırma sınırlamasına yöneltmeyi amaçlar. Çalışma dâhilinde, Türk yazılı basınında konuya ilişkin yer alan haber metinlerinin çoğunlukla AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi uyuşmazlığına yönelik iki karşıt görüşten oluştuğu görülür. Bundan dolayı, konuya ilişkin haber metinlerinin okuyucuya geniş bir değerlendirmede bulunma fırsatı sunmadığı, yalnızca önceden oluşturulan anlamlandırma biçimlerini aktardığı söylenebilir. Dolayısıyla, gazetelerin var olan gerçekliği çarpıtmanın ötesinde, haber metinlerinin belli başlı kalıplar içerisinde yansıttığı söylenebilir. Bunun yanı sıra, var olan gerçekliğin belirli yanlarının seçilmesi yoluyla algılanan gerçeklik söz konusu iletişim aracında daha önemli hale gelir. Türk yazılı basınının konuya ilişkin haberlere yer verme biçiminin çoğunlukla AYM ve Yargıtay taraflılığı/karşıtlılığı etrafında şekillendiği söylenebilir.

Çalışma kapsamında ele alınan gazetelerde AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlığına yönelik haberlerin çoğunlukla iki karşıt yönde sunulduğu görülür. İdeolojik yönelimleri farklı olsa da gazetelerin konuya ilişkin haberlerde sorumluluk yükleyici bir yönelimin hâkim olduğuna rastlanır. Bundan dolayı, çalışma kapsamındaki gazetelerin tümünde konuya ilişkin haber metinlerinde “sorumluluk” çerçevesinin en fazla kullanılan çerçeve olması anlaşılabilir bir durumdur. “Ahlâki değerler/ahlâk” çerçevesinde hukuka aykırılığın eleştirilmesi ve adalete ilişkin birçok husus yer aldığından dolayı konuya ilişkin haber metinlerinin bu çerçevede sunulması durumu yasal olarak değerlendirmek açısından önemlidir.

<sup>19</sup> Kısaltma: Ç.Ö. (Çözüm Önerisi).

Bu çerçevede haber yaparak duruma eleştirel yaklaşan gazeteler *Sözcü* ve *Cumhuriyet*'tir<sup>20</sup>. Bunun aksine *Milliyet* ve *Akşam* gazetelerinin hem suçlu/sorumlu/sorun ve hem de çözüm öneriler kapsamında “ahlâki değerler/ahlâk” çerçevesine hiç yer vermedikleri tespit edilmiştir<sup>21</sup>. *Hürriyet* ve *Yeni Şafak* gazetelerinde suçlu/sorumlu/sorun noktasında “ahlâki değerler/ahlâk” çerçevesine yalnızca bir defa yer verildiği; çözüm önerilerinde ise hiç yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır<sup>22</sup>. *Posta* gazetesinin ise, “ahlâki değerler/ahlâk” çerçevesine yalnızca çözüm önerileri noktasında yer verdiği saptanmıştır<sup>23</sup>. Aynı zamanda, yalnızca ideolojik olarak çalışmadaki diğer gazetelerden ayrılan *Sözcü* ve *Cumhuriyet* gazetelerinin konuya ilişkin haber metinlerinde “ekonomi/ekonomik sonuçlar” çerçevesine yer verdikleri saptanmıştır. Diğer gazetelerin ise, haber metinlerini bu biçimde çerçevelemedikleri görülmektedir. Buradan hareketle, çalışma kapsamındaki *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni Şafak* ve *Posta* gazetelerinin AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlıktan dolayı ülke ekonomisinin olumsuz anlamda etkilenebileceğine yönelik herhangi bir eleştiriye yer vermedikleri görülür. Dolayısıyla, söz konusu gazetelerde yer alan haber metinlerinin duruma yönelik eleştirel bakış açısından yoksun olduğu söylenebilir.

Çalışma sonucunda, Neuman ve arkadaşları (1992)<sup>24</sup> tarafından saptanan beş çerçeve ve Semetko ve Valkenburg (2000)<sup>25</sup> tarafından bulgularan beş çerçeveden “sorumluluk” çerçevesinin AYM-Yargıtay 3. Ceza Dairesi arasındaki uyuşmazlık haberlerinde en çok kullanılan çerçeve olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevenin suçlu/sorumlu/sorun ve çözüm önerileri noktasında yer alma biçimlerinin gazetelerin ideolojik yönelimleri bağlamında farklılaştığı saptanmıştır. Aynı zamanda, ideolojik olarak ayrılan gazetelerden kimilerinin çalışma kapsamında birleştirilen altı çerçeveden bazılarına yer vermedikleri görülmektedir. Dolayısıyla, çalışma kapsamında yer alan gazetelerin ideolojik yönelimlerine göre konuya ilişkin haber metinlerini çerçeveledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

## KAYNAKÇA

- Acar Şentürk, Z. A., & Tos, O. (2018). “İkinci düzey gündem belirleme araştırması: 29 ekim 2018 günü ulusal gazeteler örneği”. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(85), 81-103.
- Bateson, G. (1972). *Steps to an Ecology of Mind*. Jason Aronson Inc, Notvale, New Jersey.
- Çetin, M., & Toprak, Y. E. (2016). “Çerçeveleme kuramı bağlamında kamuoyu oluşturmada spin: birinci körfez savaşı”. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 42, 213-232.
- Dağtaş, B., & Dağtaş, E. (2019). *Medya, Tüketim Kültürü ve Yaşam Tarzları: Türkiye Medyasından Örüntüler*. İkinci Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara.

<sup>20</sup> Bkz: Tablo4, Tablo5.

<sup>21</sup> Bkz: Tablo4, Tablo5.

<sup>22</sup> Bkz: Tablo4, Tablo5.

<sup>23</sup> Bkz: Tablo4, Tablo5.

<sup>24</sup> Çalışma için bkz: Neuman, W. R., Just, M. R., & Crigler, A. N. a.g.e.

<sup>25</sup> Çalışma için bkz: Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. a.g.e.

- Durur, E. K. (2011). “İnşacı yaklaşım içinde çerçeveleme kuramı ve haberlerin çerçevesi”. Atatürk İletişim Dergisi, 2, 21-31.
- Efiliti Atay, S. (2019). “Çerçeveleme kuramı: 27 Nisan e-muhtıra haberlerinin Türk yazılı basınında sunumu”. Atatürk İletişim Dergisi, 18, 5-24.
- Erken, F., & Atabek, N. (2016). “Suriye haberlerinin Türkiye basınında çerçevesi”. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 42, 77-94.
- Goffman, E. (1974). Frame Analysis, University of Pennsylvania Press, Philadelphia.
- Hall, A. S., & Woodhead, R. W. (1967). Frame Analysis. Second Edition, John Wiley & Sons, New York.
- Heider, F., & Simmel, M. (1944). “An experimental study of apparent behavior”. The American journal of psychology, 57(2), 243-259.
- Kilit, Z. A., & Türk, M. S. (2020). “Uluslararası basının COVID-19 haberlerinde kullandığı Türkiye görsellerinin çerçeveleme kuramı bağlamında değerlendirilmesi”. International Turkish Culture and Art Symposium, Etimesgut: Ankara, 29-30 October 2020, Proceedings Book, 2. Cilt, 476-487.
- Neuman, W. R., Just, M. R., & Crigler, A. N. (1992). Common Knowledge: News and Construction of Political Meaning. The University of Chicago Press.
- Nisan, F. (2022). Haberlerdeki Çerçeve: Uygulama Örnekleriyle Çerçeveleme Kuramı ve Yöntemi. Çizgi Kitabevi, İstanbul.
- Oğuz, C. (2019). “Postmodern sansür: haberin çerçevesi ve 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye başkanlığı seçim sonuçlarına gazetelerin yaklaşımı”. Dördüncü Kuvvet Uluslararası Hakemli Dergi, 2(2), 22-39.
- Özçetin, B. (2021). Kitle İletişim Kuramları: Kavramlar, Okullar, Modeller. 5. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). “Framing European politics: A content analysis of press and television news”. Journal of Communication, 50(2), 93-109.
- Seyidov, İ. (2014). “Türk basınında sunulan kırım krizi haberlerinin çerçeveleme kuramı bağlamında incelenmesi. Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 22, 60-73.
- Vreese, C. H. (2005) “News framing: theory and typology”. Information Design Journal + Document Design 13(1) 51-62.